Commissie bezwaarschriften gemeente Rheden

Jaarverslag 2021

Voorwoord

Een voorwoord bij het jaarverslag over 2021. Een jaar net als in 2020; een jaar met corona-maatregelen en werken op afstand.

In het jaarverslag 2020 van de Nationale Ombudsman werd aandacht gevraagd voor het herstel van het vertrouwen in de overheid. Het begint ermee dat de overheid haar werk goed doet en een behoorlijke behandeling nastreeft. Eerlijk, simpel en begripvol. Uiteraard zal het nog wel even duren voor het vertrouwen in de overheid weer terug is. Maar als bezwaarschriftencommissie ga je ook extra bewust nadenken en handelen. Je wordt je nog een keer bewust hoe belangrijk het is om met aandacht en begrip te luisteren naar het verhaal van iemand die bezwaar indient maar ook naar het verhaal van de verweerder die namens het college het woord voert. Aandacht voor het verhaal achter het verhaal; welke gevolgen heeft een besluit en welke omstandigheden spelen er allemaal op de achtergrond? 2021 was ook weer een jaar waarin we tijdens het horen in het kader van bezwaar soms nog digitaal het verhaal achter de juridische feiten probeerden te ontrafelen. En ondanks dat we op een fysieke afstand moesten werken, hebben we ons toch in de situatie en leefwereld van bezwaarmakers en ambtenaren kunnen verplaatsen.

Het college stond ook dit jaar weer voor een uitdaging: coronamaatregelen, vervanging van zieke collega's bij het secretariaat, het vervangen van vertrekkende collega's en de verhuizing naar een nieuwe locatie. En ondanks al die uitdagingen zien we als commissie medewerkers die betrokken blijven, meedenken en luisteren naar wat er daadwerkelijk speelt. De mogelijkheid en bereidheid om alsnog samen in gesprek gaan waarna een groot deel van de bezwaren via de informele weg wordt opgelost. Als commissie hebben we mede hierdoor een ontwikkeling door kunnen maken die beter past bij de dagelijkse werkelijkheid. Want "recht spreken" is soms iets anders dan "recht doen aan een situatie". Adviseren in de geest van de wet en werken volgens de bedoeling. Uiteraard verliezen we rechtmatigheid en de juridische werkelijkheid daarbij niet uit het oog.

We kijken terug op een bijzonder en uitdagend jaar en onze dank gaat uit naar de ambtelijke ondersteuning en vertegenwoordigers van het college die een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan het met respect kunnen horen van en begrijpelijk uitleggen van besluiten aan inwoners van de gemeente Rheden tijdens de bezwarenprocedure.

Met vriendelijke groet,
Manon de Waal
Voorzitter

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: De commissie bezwaarschriften

1.1 Inleiding
1.2 Samenstelling commissie en secretariaat
1.3 Vergaderfrequentie 2021
1.4 Procedure

Hoofdstuk 2: Statische gegevens

2.1 Inleiding
2.2 Algemene kamer
2.3 Sociale kamer

Hoofdstuk 3: Conclusies en aanbevelingen

3.1 Beslissingen op bezwaar
3.2 Bijzonderheden Algemene kamer
3.3 Bijzonderheden Sociale kamer
3.4 Opvallende zaken

Hoofdstuk 4: Klachten

Hoofdstuk 1: De commissie bezwaarschriften

1.1 Inleiding

De Commissie bezwaarschriften (hierna: de commissie) fungeert als adviescommissie voor de Gemeenteraad, het College van burgemeester en wethouders en de Burgemeester. De taak van de commissie is het adviseren van het bestuursorgaan betreffende het nemen van een besluit op bezwaar zoals bedoeld in artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).
Uitgesloten van advies door de commissie zijn bezwaarschriften in het kader van gemeentelijke leges- en belastingverordeningen en personele aangelegenheden, evenals verordeningen die rechtstreeks betrekking hebben op de interne organisatie.

De bezwaarschriftprocedure zorgt ervoor dat het bestuursorgaan de gelegenheid heeft om eventuele fouten te herstellen. Dit zorgt er indirect voor dat er minder procedures voor de rechter komen. Indien een bezwaarschrift gegrond wordt verklaard, wordt het beleid nog eens bekeken en wordt dit waar nodig aangepast. Het doel hiervan is om enerzijds gemaakte fouten te herstellen en anderzijds lering uit de gemaakte fouten te trekken.

1.2 Samenstelling commissie en secretariaat

De commissie bestaat uit een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en 6 leden. Er zijn geen plaatsvervangende leden aangewezen.

De commissie kent 2 kamers, te weten de Algemene kamer en de Sociale kamer, en deze zijn als volgt samengesteld:

Algemene kamer:
- mevrouw mr. L.M.T. Otten, voorzitter (lid tot 31 december 2021)
- mevrouw mr. A.J. IJsseldijk, lid
- mevrouw mr. C.M.J. Ribbers, lid
- de heer R. Willemse, lid

Sociale kamer:
- mevrouw M. de Waal, voorzitter (tevens plv. voorzitter van de commissie)
- de heer mr. A. Klok, lid
- mevrouw J.A.J. Venema, lid
- de heer M. van Manen, lid

Het secretariaat was in 2021 ondergebracht bij Team Advies en Ontwikkeling.

1.3 Vergaderfrequentie 2021

De vergaderingen van de commissie vinden op dinsdagmiddag plaats. Een vergadering kent de volgende onderdelen: voorbespreking (in beslotenheid), het horen zelf (voor de sociale kamer ook in beslotenheid/niet openbaar) en de beraadslaging (in beslotenheid).

De Algemene Kamer vergaderde: 1 keer fysiek, 7 keer via MS Teams en een aantal zaken zijn schriftelijk afgehandeld.
De Sociale Kamer vergaderde: 8 keer fysiek en 2 keer via MS Teams.

1.4 Procedure

Voor de behandeling van bezwaarschriften zijn in de Awb en de Verordening Commissie bezwaarschriften procedureregels opgenomen.

Het bij het bestuursorgaan ingediende bezwaarschrift wordt door het college in handen gesteld van de commissie.

De beslistermijn bedraagt 12 weken na de datum van het verstrijken van de bezwarentermijn met de mogelijkheid om met maximaal 6 weken te verdagen.
De vakafdelingen zorgen voor het tijdig nemen en verzenden van een verdagingbesluit, als geschat wordt of als blijkt dat besluitvorming binnen de gestelde termijn van 12 weken niet mogelijk is. Het is de ervaring van de commissie dat vrijwel standaard een verdagingbesluit genomen wordt.

Op basis van de Awb moet er sprake zijn van een volledige heroverweging van het besluit van het bestuursorgaan waartegen bezwaar wordt gemaakt. Om die reden beperkt de commissie zich niet tot een rechtmatigheidtoets, maar komt ook een bredere beleids- c.q. doelmatigheidstoets aan de orde (art. 7:11 Awb).

In beginsel moeten hierbij nieuwe feiten en omstandigheden – dat wil zeggen feiten en omstandigheden die zich na het nemen van het primaire besluit hebben voorgedaan – worden meegewogen (ex-nunc toetsing). Dit geldt niet voor zaken waarin tot niet-ontvankelijkheid wordt geadviseerd. In die gevallen moet de commissie zich beperken tot een formele toets en kan niet inhoudelijk op een zaak worden ingegaan.

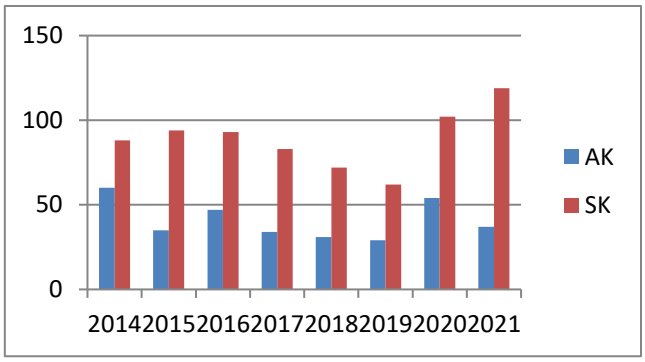
Het advies van de commissie en het bijbehorende verslag worden tegelijkertijd met de beslissing op bezwaar verzonden. Het bestuursorgaan is niet verplicht het advies van de commissie over te nemen. Wanneer het advies van de commissie een gegrondverklaring betreft, heeft de vakafdeling de mogelijkheid om een contrair besluit te nemen. Wil het bestuursorgaan afwijken van het advies van de commissie, dan moet in de beslissing de reden van afwijking worden vermeld (art. 7:13, lid 7 Awb). Indien het advies niet wordt overgenomen door het bestuursorgaan, wordt de commissie hiervan op de hoogte gesteld.

Hoofdstuk 2: Statische gegevens

2.1 Inleiding

In 2021 zijn er 156 bezwaarschriften behandeld door de commissie, 119 voor de Sociale kamer en 37 voor de Algemene kamer. De commissie constateert dat het aantal ingediende bezwaarschriften gelijk is gebleven ten opzichte van 2020.

In diagram weergegeven, in vergelijking met de 5 voorgaande jaren:

2.2 Algemene kamer

De ingediende bezwaarschriften zijn gericht tegen de volgende besluiten:

Onderwerp/regeling	2019	2020	2021
Wabo activiteit bouwen, afwijking van bestemmingsplan (incl. handhaving)	17	48	26
Invorderen/vaststellen hoogte dwangsom	0	0	2
Wet openbaarheid van bestuur	1	0	1
Toekennen/weigeren subsidie	2	1	0
Planschade	3	0	0
Leerlingenvervoer	0	0	0
Verkeersbesluit	2	1	4
Algemene Plaatselijke Verordening	1	3	1
Algemene Wet bestuursrecht	0	0	1
Basisregistratie (BAG)	0	0	2
Duurzaamheidslening	2	2	0
Overig	0	1	0
Totaal	29	54	37

Naar aanleiding van de in 2021 ingediende bezwaarschriften zijn 35 adviezen uitgebracht. In 2021 zijn 2 bezwaarschriften ingetrokken.

In onderstaande tabel zijn de adviezen van de algemene kamer naar aantallen en percentages aangegeven.

Geadviseerde beslissing	**aantal**	**%**
(Kennelijk) niet-ontvankelijk (geen hoorzitting)	4	11,4%
Niet-ontvankelijk (wel hoorzitting)	2	5,7%
Ongegrond	19	54,3%
Ongegrond met aanvulling	6	17,2%
Gegrond	0	0%
Deels gegrond/deels ongegrond	4	11,4%
	35	100%

Vergelijking met voorgaande jaren	**2019**	**2020**	**2021**
(Kennelijk) niet-ontvankelijk (geen hoorzitting)	14,8%	3,7%	11,4%
Niet-ontvankelijk (wel hoorzitting)	14,8%	7,4%	5,7%
Ongegrond	44,4%	55,6%	54,3%
Ongegrond met aanvulling	18,5%	18,5%	17,2%
Gegrond	3,7%	11,1%	0%
Deels gegrond/deels ongegrond	3,7%	3,7%	11,4%

2.3 Sociale kamer

De ingediende bezwaarschriften zijn gericht tegen de volgende besluiten:

Onderwerp/regeling	**2019**	**2020**	**2021**
Participatiewet	48	57	45
Bbz	2	0	0
IAOW	2	1	1
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	3	27	44
Jeugdwet	1	1	3
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	0	2	1
Gelrepas	2	1	2
Gehandicaptenparkeerkaart	1	0	0
Leerlingenvervoer	0	1	0
Tozo[1]	-	11	6
Tonk[2]	-	-	2
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	0	0	7
Algemene wet bestuursrecht (Awb)	0	0	6
Overig	0	1	2
Totaal	62	102	119

Naar aanleiding van de in 2021 ingediende bezwaarschriften zijn 49 adviezen uitgebracht. De commissie heeft dit jaar soms voor meerdere bezwaarschriften van een bezwaarmaker één advies uitgebracht. Er zijn 54 bezwaarschriften ingetrokken. Daarnaast zijn er 4 bezwaarschriften ingetrokken ter zitting. De meeste intrekkingen van bezwaarschriften zijn

[1] Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ingevoerd wegens Covid-19 (v.a. 2020)

[2] Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (Tonk) ingevoerd wegens Covid-19 (v.a. 2021)

het gevolg van de werkwijze van het Domein Sociaal. Het besluit waartegen bezwaar is gemaakt, wordt door het juridisch team voordat dit behandeld wordt door de commissie, getoetst. Door het juridisch team wordt actie ondernomen als geconcludeerd wordt dat op de aanvraag een ander besluit genomen had moeten worden. Dit wordt dan hangende bezwaar hersteld. In de gevallen dat dit positief uitvalt voor bezwaarmakers, leidt dit veelal tot intrekking van het ingediende bezwaarschrift. De commissie heeft geen inzicht in de cijfers waarom een bezwaarschrift wordt ingetrokken.

In onderstaande tabel zijn de adviezen van de sociale kamer naar aantallen en percentages aangegeven.

Geadviseerde beslissing	**aantal**	**%**
(Kennelijk) niet-ontvankelijk (geen hoorzitting)	6	9,8%
Niet-ontvankelijk (wel hoorzitting)	7	11,5%
Ongegrond	30	49,2%
Ongegrond met aanvulling	2	3,3%
Gegrond	9	14,7%
Deels gegrond/deels ongegrond	7	11,5%
	61	100%

Vergelijking met voorgaande jaren	**2019**	**2020**	**2021**
(Kennelijk) niet-ontvankelijk (geen hoorzitting)	24,4%	8,8%	9,8%
Niet-ontvankelijk (wel hoorzitting)	2,2%	13,3%	11,5%
Ongegrond	40,0%	48,9%	49,2%
Ongegrond met aanvulling	20,0%	8,8%	3,3%
Gegrond	4,4%	8,8%	14,7%
Deels gegrond/deels ongegrond	8,9%	11,1%	11,5%

Hoofdstuk 3: Conclusies en aanbevelingen

3.1 Beslissingen op bezwaar

Naar aanleiding van de adviezen die zijn uitgebracht heeft het college, net als voorgaande jaren, niet alle beslissingen op bezwaar aan de commissie bekendgemaakt.
Voor de algemene kamer zijn 30 beslissingen op bezwaar ontvangen, terwijl de commissie 35 adviezen heeft uitgebracht. Het is de commissie opgevallen dat de ontbrekende beslissingen op bezwaar allen dateren uit het eerste kwartaal van 2021.

Voor de sociale kamer zijn slechts 30 beslissingen op bezwaar ontvangen, terwijl de commissie 49 adviezen heeft uitgebracht.

Het is de commissie gebleken dat het college eenmaal in afwijking van het advies van de commissie een beslissing op bezwaar is genomen. Dit betrof de sociale kamer.

3.2 Algemene kamer

De commissie constateert dat in een zestal zaken de motivering van het besluit onvoldoende was.
De commissie heeft in een drietal zaken nadere vragen gesteld over het bestemmingsplan en welstandsadvies. Het valt de commissie op dat veel bezwaren gericht zijn op het welstandsadvies. In het verweerschrift wordt daar niet of nauwelijks op ingegaan. Het bezwaarschrift wordt ook niet, voor een nadere onderbouwing, aan de welstandscommissie voorgelegd. Op de zitting kan er dan ook niet op de bezwaren gereageerd worden door het college. Het welstandsadvies is wel op juiste wijze tot stand gekomen maar voor bezwaarmakers is het prettig om een antwoord te krijgen en kunnen daardoor wellicht het genomen besluit beter te begrijpen.
De commissie heeft verder geen bijzonderheden geconstateerd.

3.3 Sociale kamer

De commissie constateerde in 2020 een enorme stijging van het aantal bezwaarschriften dat hangende de procedure werd ingetrokken. In 2020 was dit 58% van het totaal aantal ingediende bezwaarschriften, in de jaren 2018 en 2019 was dat 41 respectievelijk 27,4%. In 2019 was het percentage ingetrokken bezwaarschriften weer gedaald. In 2021 is 45% van het totaal aantal ingediende bezwaarschriften ingetrokken.
Zoals hierboven ook aangegeven heeft de commissie geen inzicht in de cijfers waarom een bezwaarschrift wordt ingetrokken. Wel is het de commissie opgevallen dat veel besluiten op Wmo gebied ingetrokken worden. De commissie vraagt zich dan ook af of de primaire besluiten op correcte wijze genomen worden. Daarbij rijst de vraag hoe het zit met inwoners die geen bezwaarschrift indienen. De commissie merkt hierbij op dat zij al jaren adviseert om extra aandacht te besteden aan het ontwerp van standaard beschikkingen en de kwaliteit van beschikkingen te controleren.

De commissie heeft in het jaarverslag 2020 aangegeven waarde te hechten aan het kunnen houden van fysieke hoorzittingen. In 2021 heeft het merendeel van zittingen fysiek kunnen plaatsvinden. De commissie waardeert de inzet van het college om dit te bewerkstelligen.

De commissie heeft in het jaarverslag 2020 aangegeven gemerkt te hebben dat er een aantal bezwaarmakers zijn die regelmatig terugkeren met een bezwaar. De commissie adviseerde om voor deze bezwaarmakers een vast contactpersoon aan te wijzen die zowel voor bezwaarde als voor de commissie de vaste gesprekspartner is in toekomstige procedures. De commissie constateert dat het college haar advies heeft opgevolgd.

3.4 Opvallende zaken

Aan de commissie zijn geen opvallende zaken voorgelegd.

Wat de commissie wel opgevallen is dat de hoorzittingen van de Algemene Kamer die via Teams plaatsvonden minder structuur hebben dan een fysieke hoorzitting. Mensen zijn geneigd door elkaar te praten maar ook om zich agressief te gedragen zelf bedreigingen uiten. De sfeer is dan niet prettig. Het is de commissie opgevallen dat het makkelijker is om tegen een beeldscherm van alles te zeggen wat in een fysieke setting niet of nauwelijks voorkomt.

Hoofdstuk 4: Klachten

Volgens artikel 9:1 van de Awb heeft een ieder het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan.
Volgens artikel 9:2 van de Awb draagt het bestuursorgaan zorg voor een behoorlijke behandeling van mondeling en schriftelijke klachten.

De commissie bezwaarschriften is een bestuursorgaan en dient de klachten zelf af te handelen.

In 2021 zijn in twee afzonderlijke zaken klachten ingediend. De klachten betroffen de Algemene Kamer. De voorzitter van de Sociale Kamer heeft de klachten afgehandeld. De klachten zijn ongegrond verklaard. De commissie heeft naar aanleiding van een klacht de uitnodigingsbrief aangepast en de werkwijze aangepast.